

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

52-1

Brno 2011

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 52
Volume 52

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Olga Lečbychová, Marián Mazuch,
Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Technical Editors, typography

Pavel Jansa

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce
Adresa redakce
Adress

Skleněné korále z pohřebiště v Příboře. Viz obr. 18 na s. 90

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Královopolská 147
612 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@iabrno.cz
Internet: <http://www.iabrno.cz>

Tisk
Print

Azu design s.r.o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně

Vydáno v Brně roku 2011

Náklad 450 kusů

Časopis je na seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.

Copyright ©2011 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

OPAVA (OKR. OPAVA)

Ul. Pivovarská, Nákladní. KLPP. Sídliště. Záchranný výzkum.

V letech 2009–2010 probíhal v areálu bývalého pivovaru v Opavě v souvislosti s připravovaným developerským projektem "Obchodní a společenské centrum Breda & Weinstein". Lokalita se nachází na severozápadním okraji historického jádra města.

Situaci na dolním pivovarském dvoře determinovala poloha v inundačním území někdejšího vedlejšího ramene Opavy. V pravěku území tvořilo součást sídliště z mladší a pozdní doby bronzové, nejspíš součást jeho hospodářského zázemí nebo odpadního areálu. Pravěké souvrství, dosahující místy mocnosti až 1 m, obsahovalo kromě četných keramických fragmentů a zvířecích kostí také bronzovou jehlicí a především dvě dobře dochovaná dřevěná rádla. Především rádla představují unikátní nález i v celoevropském významu.

Peter Kováčik, Mikuláš Schön

Resumé

Opava (Bez. Opava), Pivovarská Gasse, Nákladní Gasse. Lausitzer Urnenfelderkultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

OPAVA (K.Ú. MALÉ HOŠTICE, OKR. OPAVA)

Ul. Svobody. KLPP. Sídliště. Záchranný výzkum.

Ve dnech 25. 3. až 22. 4. 2010 proběhl na ul. Svobody záchranný archeologický výzkum v souvislosti s rekonstrukcí vodovodního řádu. Při výzkumu bylo ve zhruba 250 m dlouhém a 0,8 m širokém výkopu identifikováno a prozkoumáno celkem 46 zahloubených objektů, zasahujících do trasy výkopu. Z tohoto počtu bylo datováno do období kultury lužických popelnicových polí 11 zahloubených objektů.

Jindřich Hlas

Resumé

Opava (Kat. Malé Hoštice, Bez. Opava). Str. Svobody. Die Lausitzer Urnenfelderkultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

PODOLÍ (OKR. BRNO-VENKOV)

„Příčný“. ÚK. Sídliště. Pohřebiště. Záchranný výzkum.

Další výzkum v rozrůstající se průmyslové zóně na rozhraní katastrů Brno – Slatina a obce Podolí proběhl ve dvou etapách v červnu/červenci a poté v listopadu. V souladu s předchozími odkryvy (Parma 2009) bylo opět zjištěno až 2 m mocné souvrství, nasedající na sprašové podloží prakticky v celé skrývané ploše. Vzhledem ke specifickým geomorfologickým podmínkám je zřejmé, že v tomto prostoru dlouho době převládala akumulace sedimentů, splavovaných z vyšších poloh severně a západně od zkoumané polohy. Díky tomu je v dobře zachytitelném horizontu dochováno původní souvrství ze

starší doby bronzové, představující nejspíše původní povrch sídliště či úroveň jemu blízkou. Z této úrovně byly zahlubovány jednotlivé dobře odlišitelné objekty do půdního typu, hlubší pak i do sprašového podloží.

Díky příhodné situaci bylo možné část souvrství zkoumat plošným snižováním v rámci čtvercové sítě, přičemž byly dokumentovány obvykle běžně nedochované struktury jako mělké sloupové jámy nebo povrchové odpadní vrstvy s početnou keramikou a mazanící. Neobvyklým nálezem je část liniového výkopu, interpretovaná jako relikv staré úvozové cesty – díky jasně patrné superpozici je její pravěké stáří jisté.

Podobně jako v předchozích sezónách byly zjištěny pouze nálezy únětické kultury, stejného stáří je i část pohřebiště, zachycená na okraji skryté plochy. Hrobové jámy různé orientace byly poměrně hustě koncentrovány, na povrchu skryté plochy dobře čitelné (obr. 10). U většiny z nich byly znatelné druhotné zásahy, které byly následně detailně dokumentovány v půdorysu i profilu, stejně jako stopy rakví.

V areálu pohřebiště bylo celkem prozkoumáno 30 situací interpretovaných jako hroby, zbylé tři, které do zkoumané plochy pouze nepatrně zasahovaly jen svými okraji či rohy, byly pouze geodeticky zaměřeny. V několika případech byly pohřby neporušené (obr. 11), dokumentovány byly výrazné garnitury bronzového šperku; dvojhrob 814/815 obsahoval pohřby dvou dospělých jedinců, standardně uložených vedle sebe.

Místně neobvyklou úpravu hrobové jámy představuje v objektu 601 mocný kamenný zával se zbytky kamenného obložení centrálního kostrového pohřbu juvenilního jedince. Kromě něj byla v konstrukci zjištěna ještě rozptýlená kremace a po jižní straně pohřbu množství lidských kostí, obsahující mimo jiné i čtyři kalvy dospělých jedinců.

Hrob 821 byl obehnán dobře patrným kruhovým žlabem, narušeným dvěma stratigraficky mladšími pohřby. Zcela unikátní je pak situace zjištěná v objektu 595, ve čtvercové jámě o rozměrech 3×3 m a hloubce více než 2 m zde byly uloženy dle předběžného vyhodnocení pozůstatky pěti až šesti dospělých a tří dětí. Skelety byly uloženy částečně anatomicky a rituálně a částečně rozptýleně ve dvou úrovních, přičemž v nejnižší to byly pozůstatky

Obr. 10. Podolí „Příčný“. Výzkum pohřebiště v listopadu 2010.
Abb. 10. Ausgrabungen auf dem Gräberfeld im November 2010.